

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Za skupne interese vseh nameščencev

Važno zborovanje zastopnikov strokovnih društev javnih in zasebnih uslužbencev

Po živahno odobravanem govoru zastopnika vseh prisotnih strokovnih organizacij aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev, je povzel besedo zastopnik občinskih nameščencev, g. magistratni direktor Fran Jančigaj, ki je izvajal:

»Tudi nas, občinske nameščence, posebno mest, tarejo mnoge težave, in pojavlja se mnogo vprašanj, ki utegnejo položaj popolnoma spremeniti in naše življenje preokreniti v čisto drugo smer.

Zakon o mestnih občinah, ki je stopil v veljavo lani meseca septembra, je uredil razmerje med občinskimi uslužbenci in mestnimi občinami popolnoma na novo.

Načrt zakona o mestih, ki je bil predložen skupščini, je vseboval velike trdote; te trdote se je posrečilo ublažiti, vendar sta ostala v zakonu dva paragrafa, ki omejujeta naše pridobljene pravice in sicer §§ 159 in 161, po katerih se bodo morale vse pridobljene pravice, ki ne ustrezajo predpisom, ki so veljali v času pridobitve, vzeti vnovič v pretres. Na tej podlagi se bodo izdale potem nove odločbe po takrat veljavnih predpisih. Pri tej priliki se bo ocenila vsa že priznana službena doba, kakor tudi listine, na podlagi katerih so se pravice priznale. Vse pridobljene pravice, ki bi nasprotovale določilom uradniškega zakona glede občin pogojev za sprejem v službo, opravljanja službenih dolžnosti, prestanda službe, pokojnine, disciplinske odgovornosti ter glede službenih prejemkov, se imajo potem spraviti v sklad s temi določili. § 161. novega zakona o mestnih občinah še posebej določa glede uslužbencev, ki ne bodo imeli po statutu, ki ga bodo občine izdelale, primerne kvalifikacije, da se bodo morali pomakniti na položaje, ki bodo odgovarjali njihovi kvalifikaciji, če ne bodo imeli najmanj 10 let službe. Dejstvo samo na sebi, da se ne priznajo pridobljene pravice, je relativna krivica, ker so se uradnikom selških občin te priznale. Usodepolna pa je določba, ker velja za dolgo razdobje, ker ima retroaktivno veljavo. Če se začneta §§ 159. in 161. izvajati, potem ne bodo samo aktivni, marveč tudi upokojenci izgubili del svojih pokojnin, kakor tudi položaje, če se jim strokovna kvalifikacija ne bo spregledala. Slišali ste med drugim, kako težko določbo vsebuje § 104. u. z. v 16. točki, kar je že povedal gospod predgovornik. Uvidevši vso trdoto §§ 159. in 161. smo zaprosili s posebno spomenico za revizijo teh dveh paragrafov in smo jo izročili g. min. predsedniku Jevtiću. Predlagali smo, da se v bodoče tako glasita:

»§ 159. Službenička prava, koja su opštinski i gradski službenici stekli po dosadašnjim propisima gradskih statuta ili pravovaljanih odluka gradskog veća (odbora), priznaju se kao stečena i ostaju u snazi.

§ 161. Službenici, koji ne budu imali kvalifikacije, koje se po novom statutu, donetom prema § 100, budu tražile i koliko to pitanje u pojedinim slučajevima nije već rešeno po § 159, ostaju na zatečenom položaju, ako na dan stupanja na snagu novog gradskog statuta budu imali najmanje 5 godina opštinske službe i ako su u službi povoljno ocenjeni u toku poslednje tri godine.

Treba pa bo, da nas v tem delu podpro poslanci in mnjenja smo, da bi se ta revizija, ki zahteva samo ti dve skromni spremembi, že z bodočim finančnim zakonom lahko uredila. —

Že iz ust gospoda predgovornika smo čuli, kako socialno trdo določbo vsebuje tako zvana uredba o dvojnem zaslužkarstvu, ki je šla v splošnem preko cilja in je zadela v mnogih primerih najbolj pridne in socialno šibke uradnike in uslužbence. Prejemki občinskih uslužbencev so po vsakoletnem znižanju obč. proračuna pri osebnih potrebščinah tako nizko odmerjeni, da že komaj zadoščajo za skromno preživljanje in v velikih primerih niti ne dosežejo eksistenčnega minima. Uredba, katero omenjam, določa, da se mora samoupravnim uslužbencem odvzeti 20 do 50% kosmatih mesečnih prejemkov. Ta uredba nima namena štednje in pred vsem ni njena tendenca socialna. Če bi uredba dejansko zadela dvojno zaslužkarstvo, bi tako ne razburjala. Dvojnega zaslužkarstva pa ne zadene popolnoma in ima le namen zmanjšati občinske proračune. Dohodek pa, ki naj ga mestna občina dobi, ni posebnega pomena, ker se n. pr. pri ljubljanski mestni občini v celoti prišteje ca 50.000 Din letno. Po drugi strani pa nesocialne odločbe ne bi odtehtale še večjega zneska, ki se vzame neozanimenim uslužbencem in neomoznim uslužbenkam. Ta uredba posega v družino, ki je temeljna celica družbe in naroda. Uredba direktno favorizira otroke, ki nočejo vršiti svojih moralnih in materialnih dolžnosti do staršev. Razen tega se odpirajo vrata na stečaj demoralizaciji, ker se omoženim uslužbenkam znižujejo prejemki. Ustvarjajo se izvenzakonske zveze zaradi teh predpisov, ki bodo odvrgli malega občinskega uslužbenca, ki bi si sicer ustvaril rodbino, od takega koraka. In končno uredba odločno nasprotuje načelu, da bodita mož in žena v službi enakopravna v vseh pravicah in dolžnostih. Sestavili smo in predložili spomenico in mislimo, da bo vlada uvidela trdote, ki so kvarne v narodnem in socialnem pogledu ter jih odpravila. —

Zadnje čase pričelo se je z izterjavanjem 10% takse iz službenih odnosov, ki velja samo za območje dravske in primorske banovine, medtem, ko se v ostalih krajih naše kraljevine izterjuje samo 1% te takse. To imenvalno takso je vpeljal bivši pomočnik fin. ministra, ing. Nedeljković. Že takrat je občinsko nameščenstvo podvzelo vse korake, da se ta taksa ukine, oz. predpiše v enakem iznosu za celo kraljevino, ker določa ustava, da je davčna dolžnost splošna in da so vse davščine za celo kraljevino enake. Že pred letom dni smo zato intervenirali pri tedanjem pomočniku fin. ministra in ga prosili, naj se ta uredba ukine. Dosegli smo samo to, da se je dovolilo odplačevanje v obrokih, ker se je prvotno zahtevalo takojšnje plačilo vse takse. Če pomislimo, da danes služitelj ali nižji uslužbenec plača pri svojih prejemkih 1.200 Din okoli 1.600 Din takse, višji uslužbenci pa kar po 8.000 do 9.000 Din te pristojbine, potem je to danes, ko se je pričela izvajati uredba o dvojnem zaslužkarstvu in ko se nam prejemki zmanjšujejo, silno težko breme. Zato bi bilo želeli, da se ta uredba, ki bazira na starem avstrijskem zakonu iz l. 1850., če je že ni mogoče ukiniti, tako spremeni, da bo za vse ozemlje enaka. Glede tega smo že vložili letos spet spomenico. —

Glasom razsodbe upravnega sodišča v Celju, katero je potrdil državni svet, so vsi ročni delavci oproščeni od plačila 1% doprinosov. Finančne direktorije so sicer po navodilih fin. ministra stale na stališču, da so oprošče-

ni 1% doprinosov samo oni manualni delavci, ki so sprejeti v službo samo za sezijsko ali nujno delo. Ker pa je državni svet razsodil, da so sploh vsi manualni delavci oproščeni plačila tega doprinosov, bi bilo tudi v tem smislu postopati. Vendar finančne direktorije še vedno izterjavajo — po naročilu fin. ministra — ta 1% doprinos od vseh delavcev, kar je v nasprotju z razsodbo državnega sveta. V tem oziru smo predložili spomenico in prosili, da se finančnim direktorijam izdajo navodila v smislu razsodbe državnega sveta.

Najaktualnejša je za enkrat vzporeditev naših zvanj in položajev z onimi državnih uslužbencev. V smislu § 159. bi se imela izdati začasna uredba notranjega in finančnega ministra, dokler tega ne store izvoljeni občinski sveti, ki naj bi določila vzporeditev naših zvanj z državnimi. Na podlagi uredbe, ki jo je izdal ministrski svet dne 29. marca 1935, št. 1415, z zakonsko močjo, pa se je ta vzporeditev prepuščala in prenesla na posamezne banovine. Ministrstvo je prvotno namestilo to vzporeditev samo izvesti, kakor odreja zakon. Prevelika komplikiranost vprašanja pa je najbrže dovedla ministrstvo do tega, da je to rešitev prepuščalo banovinam, ker so bile pri tem vprašanju posamezne banovine in mesta različno interesirane. Poleg tega so komplicirale stvar krajnje razmere in zahteve posameznih mest in na žalost tudi občinske organizacije same. Nekateri občine so zahtevale boljše, druge pa skrajno slabo vzporeditev mestnih uslužbencev. Tako n. pr. je mesto Senj zahtevalo najvišjo VI. položajno grupo, ministrstvo samo pa je bilo pripravljeno dati IV. — Običajno se gleda na mestnega uslužbenca kot na nekaj inferioren element, katerega področje in delo se ne more primerjati z državnim, ker je slabše in manjše. Mi vsi pa, ki poznamo občinsko upravo, vemo, da to ni resnično in jaz bi si dovolil citirati izrek najboljšega strokovnjaka in praktičnega komunalnega pravika in politika, ministra dr. Kumanudija, ki veli o občinah: »Po rasparčenosti, raznovrstnosti, po prostranstvu ti poslovi premašuju obim celog jednog ministarskog saveta i svih ministarskih resora ukupa. Zato volja mora biti stalno napregnuta i u pokretu i to oba izraza uzeti u psihičkom i u fizičkom značenju.«

Treba bo sedaj napeti vse sile, da se ta vzporeditev izvrši pravično in tako, kakor ustreza delu in potrebam občine. Če je v državni službi možno napredovanje za najvišjega uradnika do I. položajne grupe, zakaj bi ne bilo analogno v občinski službi? Mislim, da bi bila slaba vzporeditev slabo darilo državi in narodu. Mi vemo, da je dobra uprava le tedaj mogoča, če je uradništvo in uslužbenstvo zadovoljivo plačano. Brez dobrega uradništva pa ne moremo imeti dobre državne uprave, ker je občina temelj države in naroda. —

Gospoda kandidata! Prosimo vaju, da se toplo in z veliko vnemo zavzameta za naše pravice in pravično rešitev tu navedenih vprašanj. Gospod minister Mohorič je naš znanec iz bojev in časov, ko se je ustvarjal zakon o mestih. Z redko pripravljenostjo, kar tako malokrat srečujemo danes v življenju, ponudil nam je sam od sebe svojo pomoč in storil, kar je obljubil.

Gospod nadsvetnik dr. Fux pa sam najbolj občuti vsoto teh vprašanj. Kot dober komunalni organizator in politik vé, kje bo uspešno zastaviti

svoj vpliv in kako ima trkati, da se iz tude skale pokaže voda. Gospoda, mi smo vama prijatelji in vama prinašamo vso iskrenost naproti.

Zivahen aplavz je nagradil govornika.

Predsednik dr. Dekleva Leon pozdravi med govorom došlega predsednika občine g. dr. Vladimirja Ravničarja.

Nato je govoril predsednik Združenja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, g. Drago Outrata, ki je izvajal:

»Gospoda, ker je čas kratek, se bom omejil na najnujnejše in na najbolj pereče točke, ki tarejo železniške uslužbence. Poglavitne naše zahteve so:

1. Z revizijo zakona o državnem prometnem osebju iz l. 1931. naj se vrne prometnemu osebju 20% **eksekutivna doklada** kot nagrada za njihovo naporno in odgovorno službo.

2. Točka 25. § 62. fin. zakona za leto 1932/33. naj se potom amandmana k prih. finančnemu zakonu uveljavi tudi za drž. prometno osebje, kakor velja za druge drž. uslužbence.

3. Določbe odstavka 4. in 5. § 247. zak. o drž. prom. os. naj se ukinejo, ker so krivične in ovirajo napredovanja prizadetega osebja.

4. Vsem stalnim delavcem, ki spadajo pod Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov, naj se osigura eksistenčni minimum na ta način, da se točno uveljavijo odredbe čl. 35. tega pravilnika, t. j. mesečno najmanj 160 delovnih ur. K temu pripominjam, da delavci delajo mnogokrat le po 8, 10, 12 dni na mesec. Kdor pozna ustroj, vé, da delavec zasluži komaj toliko, da krije svoje službene obvezne datjave, za njega pa ne ostane popolnoma ničesar. Prosim gospoda poslance, da se zavzameta za zboljšanje tega neznosnega položaja železniških delavcev. Ti ljudje so naravnost umetniki življenja.

5. V zvezi z odredbo čl. 20. in 40. istega pravilnika naj se delavskemu osebju z ozirom na življenjske prilike, ki so v dravski banovini najslabše, zvišajo pavšalno odmerjeni procenti povečane plače.

6. Da se vsemu pomožnemu osebju prometnih ustanov neodložno vrne 10% njihove plače, ki so bili neopravičeno odtegnjeni na podlagi uredbe o zmanjšanju plač (v času od 1. oktobra 1931 do 20. maja 1933).

7. Vsemu prometnemu osebju, ki je dolžno nositi službeno obleko, naj se ta izda v naturi in v primerni kakovosti ali naj se pa sedanja pripomoč za nabavo službene obleke primerno nabavni ceni zviša.

8. Sedanji sistem ocenjevanja drž. prometnega osebja naj se ukine, ker je krivičen in ima za osebje lahko nedogledne posledice in nepopravljivo škodo.

9. Disciplinski predpisi in ostro kazni se morajo omiliti, ker ogrožajo življenjsko eksistenco.

10. Spremeni naj se sedanji pravilnik o voznih olajšavah državnemu prometnemu osebju v tej smeri, da se železniškim upokojencem dajo režijske karte za neomejeno število voženj, ker so to s svojim delom zaslužili, ter se dovolijo največje ugodnosti zadržati drž. prom. osebja.

11. Bolniški fond drž. prom. osebja naj iz svojega rezervnega fonda da na razpolago primerna sredstva za zgradbo zdravilišča za tuberkulozne bolnike, ker se ta bolezen med železničarji vedno bolj širi zaradi nezadostne prehrane.

12. Napredovanja osebja naj se vrše točno v rokih, predvidenih v zakonu (uveljavi naj se avtomatsko napredovanje).

13. Kuluk za državne uslužbence naj se ukine.

To bi bili glavni obrisi perečih vprašanj jugoslovanskega železničarja. Ravno tako pa imajo svoje stanovske težave tudi **poštni uslužbenici**, ki spadajo pod istega ministra, i. s.:

1. Aktivno pošto osebje naj dobi one vozne ugodnosti, kakor jih imajo železničarji z ozirom na naravo poštne službe.

2. Z ozirom na napornost poštne stroke je nujno potrebno, da se vsemu poštному osebju omogoči izrabo po zakonu priznanega odmora.

3. Nagrad iz poštočkovnega prometa naj bo deležno tudi blagajnično osebje, ker gre $\frac{2}{3}$ vsega prometa potom pošt.

4. Poštnim uslužbencem naj se prizna 30 letna službena doba.

5. Poštnim zvaničnikom, služiteljem in dnevničarjem naj se izdaja službena obleka in obutev primerne kakovosti ne glede na stroko.

6. Upravniki pošt, ki so dolžni stanovati v službenih prostorih, naj ne plačujejo nikake najemnine ali pa naj se zniža najemnina pod ceno privatnih stanovanj.

7. Nagrade za nočno delo ne ustrezajo in naj se primerno povišajo.

8. Vse poštne osebje naj se prevede v šolski kvalifikaciji primerna zvanja.

9. Z novimi sprejemi naj se razbremenijo preobremenjeno p. t. t. osebje, ker se vsled naravnega izpadka ni nadomeščalo poštne osebja s sprejemom naraščaja. Na teritoriju ljubljanske direkcije pošte in telegrafa manjka 50 uradnikov, da o nižjem osebju sploh ne govorimo.

To so kratki obrisi teženj naših uslužbencev. Prosim, da se gospoda kandidata ozirata na težko situacijo, v kateri se nahaja železniški in poštni uslužbenec. Mi za svojo osebo pa obljublamo, da bomo vedno znali ceniti in izvrševati svojo težko dolžnost tako, kakor to zahteva država in da bomo služili veličini in svobodi naše lepe domovine Jugoslavije.

Govornik je bil za svoje izčrpno poročilo nad vse živahno pozdravljen.

Nato je g. dr. Köstl kot delegat organizacij **privatnih nameščencev** izvajal:

Stan privatnih nameščencev tvori skupno z ročnim delavstvom močnega in vplivnega činitelja v strukturi dravske banovine in države sploh. Samo v Ljubljani nas je skupno s

trgovskim nastavljenstvom 3400 do 4000.

Ne samo po tem številu, temveč tudi po obsegu njegove javne funkcije in javnega udejstvovanja velja privatno nameščenstvo kot pomemben činitelj. Delo kulturnih, strokovnih, socialno-ekonomskih in politično-praktičnih organizacij v našem javnem življenju sloni v veliki meri na pripadnikih stanu privatnih nameščencev.

Stalnost in kontinuiteta tega dela je predvsem podana pri delu in pripadnikih privatnega nameščenstva pa tudi samoupravnega, dočim o tem v taki meri ne more biti govora pri drž. uslužbenstvu z ozirom na značaj njihove službe.

Naše zahteve, ki so po svoji vsebini zgolj socialno in ekonomsko-politične, nimajo lokalnega značaja. Naše zahteve se tičejo interesov privatnega nameščenstva, ki so skupne za dravsko banovino ali skupne za vso državo.

1. Prva zahteva: **novelizacija obrtnega zakona** glede njegovih socialno-političnih določb. Nejasnost veljavnega teksta obrtnega zakona naj se odpravi v okviru tolmačenja, ki je v korist delojemalstva.

2. Druga zahteva: **izboljšanje in preureditev socialnega zavarovanja** v pogledu bolniške in pokojninske panoge in uvedba brezposelne panoge.

Nujno je potrebna **novelizacija pokojninskega zavarovanja** v duhu potrebe in zahtev sedanjega časa: uvedba zavarovalne dolžnosti za trgovsko nastavljenstvo in druge nameščenske kategorije, izboljšanje pogojev za pridobitev rentnih dajatev. Izrekamo se za razširjenje pokojninskega zavarovanja nameščencev na ostale kraje naše države. Organizacija bodočega vsedravnega pokojninskega zavarovanja naj bo decentralistična, z več samostojnimi in enakopravnimi nosilci.

V **bolniškem nameščenskem zavarovanju** zahtevamo popolno samoupravno ureditev organizacije, dajatev in predpisov v okviru SUZOR-ja kot provizoričen ukrep in kot pripravo za izločitev te nameščenske zavarovalne panoge iz delavskega zavarovanja ter za združitev te panoge s starostno v samostojnem nosilcu vseh panog socialnega zavarovanja privatnega nameščenstva.

3. Aktualna in kričeča zahteva je popolna **zaščita domačega privatnega nameščenca** na delovnem in mezdnem trgu pred inozemci in temu načelu ustrezajoča ureditev zaposlenja inozemcev pri nas. Tu moramo naglasiti, da nič ne koristi še tako ugodna uredba, če se ne izvaja, ker postane iluzorna.

Privatni nameščenci želimo, da bi gg. kandidata posvetila vsem navedenim zadevam tisto pažnjo, ki jo ta vprašanja zahtevajo in katero sta obljubila.

Kot delegat Društva železniških upokojencev je orisal g. Šalamun težave in žalostno življenje državnega uslužbenca-upokojenca, bodisi, da preživi svoje zadnje dni kot miloščinar s podporo 40—50 Din, bodisi da živi s podporo svoječasni 100 K 25 v na mesec, pa še tega ne prejema v redu. Če bi se zavzela državna uprava glede tega za red, bi ne utrpela nobene škode. Tudi rešitev nezgodnih rent je vprašanje zase. Dalje se kratijo pravice železničarjev-upokojencev v pogledu režijske vožnje in v pogledu dobave premoga. Prosimo intervencije za te resnične reveže pri merodajnih osebah.

Zastopnik Društva državnih upokojencev (enk) v Ljubljani insp. gosp. **Rajko Mlejnik** je navedel z ozirom na odmerjeni čas in pozno uro samo glavne obrise težav, ki jih morajo preživljati tudi ostali državni upokojenci. Prosil je oba gg. poslanska kandidata, zlasti g. ministra Mohoriča, za podporo pri izboljševanju težkih razmer. Predvsem je treba čimprej prevesti staroupokojence na nove pokojnine. Ko stopi aktivni uradnik oz. uslužbenec v pokoj, mora čakati dolge mesece, da sploh dobi pokojnino, medtem ko imajo n. pr. na Čehoslovaškem urejeno tako, da prejme upokojenec prvo pokojnino že drugi mesec po upokojitvi. Treba je vrniti trajne železniške legitimacije vsem upokojencem. Državni upokojenci naj se oproste kuluka, ki je za vse ostale, razen držav. uslužbencev, že odpravljen, plačevati ga morajo pa kljub temu. Par let sem se je ukoreninila navada, da se pokojnine izplačujejo povsem neredno, mine pol, mine mesec, pokojnine pa še ni, vsled česar so upokojenci, ki imajo po veliki večini za svoje življenje edino to sredstvo, silno in žalostno prizadeti. Državnim upokojencem je dalje prepovedano v smislu svoječasni določil (§ 76 u. z.) svobodno udejstvovanje v strokovnih organizacijah. Ta predpis naj se odpravi. Glede uredbe o znižanju prejemkov se pridružujemo v polni meri izvajanjem predgovornikov. Kruto zadene državne upokojence § 26. uredbe o draginskih dokladah, po katerih izgubi državni upokojenec vse svoje draginske doklade, če izvršuje svobodni poklic, dasi je vsakdo, ki to dela, prisiljen v to, če hoče prehraniti številno družino, oz. otroke pripraviti za življenjske poklice. To bi bile glavne točke, ki državne upokojence najbolj tarejo.

Poročilo je bilo z velikim odobranjem sprejeto.

Besedo je nato povzel iznova poslanski kandidat g. minster Mohorič, ki je izvajal:

Večina vprašanj, katera so danes našli gg. delegatje, so mi znana iz raznih prošelj in od konferenc, ki so se v tem pogledu že vršile. V kolikor se tičejo zahtev po spremembi raznih zakonov, je znano, da je iniciativa parlamenta v tem pogledu zelo okrnjena. Lansko leto sem hotel doseči neke spremembe davčnega zakona s podpis določenega števila tovarišev poslancev, kar se mi pa ni posrečilo, slučaj je hotel, da sem uspel s svojim amandmajem. Situacija je v tem oziru tako neugodna, da je uspešno delo v resnici težko. Če se mi bo posrečilo in mi bo dana možnost, da zberem za dosego posameznih sprememb 90 podpisov tovarišev poslancev, bom to rade volje napravil. S finančnim zakonom samim pa se da malo rešiti. Lansko leto se je ob priliki proračunske debate predložilo nad 400 amandmajev, pa je vlada vse predloge razen dveh zavrgla, zato smo morali sprejeti diktat finančnega zakona. V oddelku za prošnje in pritožbe je vloženo preko 20.000 raznih perečih prošelj za popravilo raznih krivic. Če bi se hotelo vse rešiti, bi potrebovali za to najmanj 200 milijonov dinarjev, finančne možnosti pa ni, vsled česar se v tem pogledu ne more naprej. Kar se tiče upravnih stvari, je položaj lažji, ker je merodajna pri reševanju teh vprašanj uvidevnost posameznih resortnih ministrov. K sedanjici vladi moram poudariti, da je prava sreča, da imamo ministre od stroke in socialnega čutenja. Seveda se je tudi pri upravnih odločbah treba ozirati na finančni efekt. Upokojitveno vprašanje in njega težkoče je vprašanje zase, težko še posebno, odkar je izšla famozna knjiga, ki razpravlja, kako se pride v Jugoslaviji do pokojnine, z ozirom na to, ker je bilo mnogo uslužbencev povsem nepravilno in brez potrebe upokojenih. — Ko se je razpravljalo o § 68. in je prišlo do te uredbe, parlament ni imel možnosti, da bi razpravljaval o tem. Verjetno je, da bo zdaj vlada svoje stališče spremenila.

Prosim prav vse skupine, ki so danes tu zastopane, da ostanemo v naprej v stalnih stikih. Gotovo bom potreboval pri svojem delu razne podrobnosti, zato računam na informacije in pomoč organizacij. Elaborat k posameznim vprašanjem naj se skuša podpreti vedno s statističnimi podatki in na podlagi teh naj se vsaj poskusi ugotoviti finančni efekt. Delati nam bo potem veliko lažje. Vsebinsa novega finančnega zakona nam še ni znana. Bojim se, da prinaša trpke odredbe radi ravnotežja. Smatram za potrebno, da bomo nadaljevali našo konferenco, ko bo načrt finančnega zakona predložen; podal bom poročilo, na čigar podlagi se bo skušalo po zastopniku od zgoraj in zastopniku od spodaj doseči, kar bo mogoče. Takrat bo možno govoriti tudi o tem ali onem vprašanju, ki se je danes načelo.

A. Birabeau:

Obisk

Suzeta je sedla pred zrcalo in se nasmešnila Petru:

»Me imaš rad?«

»Tristo vragov...!«

»Kako neprijazen si!«

»Ampak ti me že preveč utrujaš, ljuba moja, vsakih pet minut: Me imaš rad? Me ljubiš? Me imaš rad? In tako gre ves dan! Brez prestanka! Saj to naredi človeka živčnega, razumeš? Konec in mir! Zahtevam osemurni delavnik!«

Upa, da bo sledil prizor. Toda ne. Ona otožno nagne glavo in ponovi: »Kako neprijazen si!«

Ni se posrečilo. Pa drugič. Danes že ne bo več mogel prelomiti. Ah moj Bog, da bi vsaj za enkrat našel poguma in bil surov prav do konca! Da bi ji vendar že povedal: »Nujno te prosim, pojdi! Nič več te ne maram; dražestna si, nežna, razumna, dobra, ampak ne ljubim te več. Tako je pač in konec! Naveličal sem se te. Prej so me tvoje napake zabavale, zdaj me tvoje čednosti tirajo v blaznost. Vse kar rečeš, vse kar storiš, vse mi je nezno. Saj je krivično, ostudno, vse karkoli hočeš — toda tako je: ne ljubim te več, pojdi!«

Lep, odločen in nedvomno učinkovit govor, toda Peter ne bo nikoli zbral toliko poguma, da bi ga izgovoril. Zadovoljuje se s strahopetnimi neprestanimi malimi krutostmi. Končno se bo vendar uprla in ga zapustila. O srečni dan! Toda danes žal še ni napočil.

»Zdaj grem, ljubček moj. Ne bova no-coj skupaj večerjala?«

»Prav dobro veš, da sem vse prej, kot Rothschild. Moja sredstva mi takih budalosti ne dopuščajo. In večerja za dva v teh hudih časih, v kakršnih živimo, kakšna blaznost!«

»Prav, prav... že grem... Me imaš rad?«

»Ne.«

»Kako neprijazen si.«

»To naj ti bo nauk, da me ne boš ne prestanto izpraševala.«

»Ampak malce, prav malo me pa le še ljubiš, Peterček, mar ne? Ne, ne, nič ne odgovarjaj, že grem. Na svidenje, ljubček moj!«

Odide. Vrata se zapro. Peter sliši, kako ropotajo drobne pete po stopnicah. Zavzdihne. Spomni se na čase, ko ga je ropot teh petaj pretresal, da mu je srce bilo. Danes mu pa čisto druge pete vznemirjajo srce.

Vrne se v atelje. Odloži suknjo in prime za metlo. Vestneje kot najskrbnejša sobarica pretakne najtemnejše kotičke. Iztepa, iztresa, krtači, kar mu pride pod roke. Že dolga leta delavnica ni več videla takega pospravljanja. Pa je zato lepša postala? Tega žal ni mogoče z gotovostjo trditi. Peter vzdihne pred preklorano blazino in maje z glavo nad preprogo, polno madežev. Samo najbolj umetelna razsvetljava bi mogla pomagati temu preperelemu okrasju. Toda sonce neusmiljeno prodira skozi okna. Takole julijsko sonce je kakor nezgojen otrok. Noče, pa noče nikoli v posteljo.

Nemogočemu se Peter ukloni. Pogrne mizo, nato pa odpre stari kovček, ki je pogrnjen s pisanim blagom in ki mora

služiti tudi za stol. Toda danes je stari kovček kakor skrinja iz vilinskih pravljic. Kakšne zaklade pričara Peter iz njega! Dvoje steklenic šampanjca, gosja jetra, školjke, rusko salato z gomoljčkami, kolačke in v hladilniku izbran sladoled. O vseh neumnostih, ki imajo čudno zamotana imena in ki naj bi podžigale tek, ni da bi govoril. Z vsem tem obloži Peter mizo, nato stopi za par korakov nazaj in z umetniškim pogledom premotri učinek.

»Ni slabo! To bi slo!«

Zdaj mora samo še čakati, da pride. Če bi le prišla! Peter ni popolnoma miren. Ta prigoda je tako lepa, tako neverjetna. Taka ženska! Peter ni nič manj domišljav, kot kdorkoli drugi, toda nikdar ni verjel preveč trdno v nenadna nagnjenja pri obudovanih ženskah. In da bi prav on mogel vzbuditi tako nagnjenje eni tistih redkih žensk, ki so po svoji pojavi, načinu in razkošju prave velike dame iz polusveta, to ga je popolnoma omotilo. Ženska, ki slovi po lepoti, ki so jo ljubili kralji, ženska, ki je na oko tako čudovito hladna, naj bi se zanimala za neznanega slikarčka! Saj res, govornice trdijo, da je pričela kot modelka. Morda je torej tako neke vrste domotožje!

Ko je govorila s Petrom, ji je obraz malce zaživel in z očitnim zanimanjem ga je spraševala o podrobnostih.

»Ah, vi stanujete v tisti ulici...? Da, da, že vem... Majhna hiša na vrtu, zadaj na kraju dvorišča, ozke, zavite stopnice... Dvorišče je tako slabo tlakovano, med kamni rase mah... zelo jasno vidim vse pred menoj... pust atelje, kjer moraš jesti konček klobase na vogalu risalne deske!«

Tvegaj je povabilo.

»Vas miče? Pridite vendar pogledat. Pogrnem risalno desko za dva...«

In sprejela je! To presega domišljijo! Nepričakovano! Če bi le prišla! Te ženske so tako muhaste. Peter pogleda svojo lepo pogrnjeno mizo in se skremži. Ne bi bilo lepo, če bi ne prišla. V izdatke se je zagnal, in v kakšne!

Ženska, ki ima štirinajst služabnikov in dva kuharska mojstra, je kočljiva. Peter je stal pred trnjem vprašanjem: kako postaviti razkošno pojedino in izdati kar mogoče malo. Izdal je zelo veliko in niti vedel ni, če je miza razkošno pogrnjena. Njemu so se seveda zasvetile ob najmanjši teh dobrot oči, toda nji se bo morebiti vse to zdelo prav revno. Če bi vedela, koliko poramankanja, koliko pretkanosti so ga veljale te dobrote! Vse dni je moral skopariti pri svojih itak revnih obedih, je moral opustiti kajenje in se ponižati tako daleč, da se je pobotal z bratrancem Brochauxom, če je hotel spraviti ves ta denar skupaj. Če bi vendar le prišla!

Vendar le! Na hodniku se zasliši ropot petaj. Je ona? Da, res ona je! Peter se burno skloni nad ročico, ki se mu ponuja in je srečen, srečen, srečen... Ta čudovita ženska bo njegova! Še srečnejši je morda ob misli, da se ni zaman upustil.

»Vendar ste tu! Kako lepo, da ste prišli!«

Njegovo veselje ji očitno ugaja. Pod pajčolanom se mu smehlja polna dražest. Čudovita je v večernem plašču, ki prav nič ne sodi v to revščino. Skoro jo je sram, ko to opazi in v zadregi si počasi sname rokavice. Malce zmedena gre parkrat po sobi in obstane pred Petrom.

Navdušen aplavz je nagradil govor g. kandidata.

Predsednik g. dr. Dekleva Leon se je nato malo pred 21. uro zahvalil za izčrpno poročilo poslanskih kandidatov in strokovnih delegatov. Da se bo na zadevah res pričelo delati, je na

nas samih. S pozivom na složno delo je nato predsednik zaključil tako lepo uspelo zborovanje, na katerem so javni in zasebni uslužbenci jasno povedali vse svoje težnje in težave.

Posamezne težnje nekaterih strok, vsebovane v zadevnih spomenicah, objavimo v kratkem še posebej.

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Prodaja ali zakupovanje drž. nepremičnin se vrši po določbah glave III. na ta način, da se prodaja ali zakupovanje more izvršiti z neposrednim dogovorom ali s pogodbo na podstavi pismenih ponudb, če prodajna vrednost nepremičnin ne presega 20.000 Din oz. če zakupnina ne presega 40.000 Din na leto. Zakup v tem primeru ne more trajati dalje kot 3 leta. Za odpuščenje in odplačevanje odkupnine drž. nepremičnin v obrokih je potrebna prirediteljev min. sveta (§ 217).

Državne nepremičnine, ki ne služijo potrošnji, prodaji ali predelavi, so inventarski predmeti; njihovo stanje in vrednost se izkazuje v inventarju nepremičnin. Stanje in vrednost potrošnega materiala, blaga za prodajo, sirovin in polufabrikatov vodijo drž. pridobitna podjetja in ustanove kot svoja aktiva v računu izravnavanja (bilance). Državna oblastva in ustanove, ki ne slone na pridobitni bazi, ne izkazujejo potrošnega materiala po vrednosti, marveč samo po količini in vrsti; nabava tega materiala je budget-ski izdatek.

Premičnine drž. uprave popisujejo oblastva in ustanove, katerih last so, premičnine drž. pridobitnih podjetij in ustanov pa njihove uprave. Denar, vrednostni papirji in dragocenosti, ki se morajo čuvati v blagajnah, se ne smatrajo za premičnine. Njihovo stanje in vrednost vodijo drž. blagajne v svojih knjigah po določbah glave II. zak. o drž. rač. iz l. 1934. (§ 218).

Nabavo premičnin za državo vrše pristojni nakazovalci po naredbah glave III. zak. o drž. rač. iz l. 1934. Dolžnost vsakega nakazovalca je, da nabavljene inventarske predmete izroči v uporabo ali čuvanje odgovornim oskrbnikom oz., da za nabavljeni potrošni material določi odgovornega oskrbnika. Skrbeti mu je tudi za strokovno nadzorstvo nad uporabo inventarskih predmetov in potrošnega materiala (§ 219).

Oskrbniki potrošnega materiala so dolžni, da nepotrebne predmete prijavijo pristojnemu nakazovalcu, ki jih razdeli drugim, ali jih pa predloži v javno razprodajo. Na ta način se postopa tudi s predmeti, ki so popolnoma obrabljeni in ki so postali neuporabljivi. Obrabljenost in neuporabljivost inventarskih predmetov in potrošnega mate-

riala ugotavlja komisija, ki jo na poročilo odgovornega oskrbnika določi pristojni upravitelj. Prodaja inventarskih predmetov in potrošnega materiala se vrši po naredbah glave III. Dohodke od prodaje premičnin drž. uprave je izkazovati kot izredne dohodke drž. uprave, a drž. pridobitna podjetja in ustanove jih vodijo kot svoje izredne dohodke. Kadar so obrabljeni in neuporabljivi inventarski predmeti in potrošni material brez vsake prodajne vrednosti in če se niti posamezni njihovi deli ne bi mogli koristno uporabiti v drž. gospodarstvu, se komisijsko uničijo (§ 220).

Stvarne pravice se popišejo, skupno s stvarmi, s katerimi so združene, po vrednosti, katero predstavljajo. Zastavne pravice na tujih stvarih se vodijo hkrati s terjatvami, ki so s to zastavitvijo zavarovane (§ 221).

O drž. terjatvah se vodijo tekoči računi (aktivni tekoči računi) z označbo zneska, roka dospelosti, obrestne mere in gotovosti vplačila. Kadar za drž. terjatve ni določen rok dospelosti, se smatra, da so dospela z rokom, ki je naveden v pozivu za njihovo poravnavo. Če so za njih določene obresti po zakonu, s pogodbo ali razsodbo, ni pa določena obrestna mera, jih je vplačati od dneva, ko dosepejo, v višini eskontne mere Narodne banke. Kazni v denarju se ne vodijo kot državne terjatve (§ 222).

Državna posojila se smejo najemati samo na podlagi zakonskega pooblastila. Isto velja tudi za izdajanje iz drž. imovine (§ 223).

Za dospela plačila nima nihče pravice do odloga. Izjemoma se more odobriti odlog:

1.) za plačila drž. dajatev po toza-davnih specialnih zakonih;

2.) za terjatve po pogodbi, če so vsaj do 20% zavarovane z zastavo, hipoteko ali jamstvom. V teh primerih more nakazovalec dovoliti odlog za dospela plačila preko 100.000 Din, največ za 6 mesecev. Preko tega roka pa do leta dni odobrava odlog resorni minister po pristanku fin. ministra, če znaša dospelo plačilo manj kot 1.000.000 Din. Preko te vsote odobrava odloge min. svet na predlog fin. ministra. Te svoje

Obleke kemično čistil, barva, pilsira in lika tovarna J. O. S. REICH.

»Ampak saj je zelo dostojno pri vas... zelo dostojno... Pričakovala sem, da bo malce bolj... divje... Ah, seveda, mladi umetniki niso več bohemi... Vse je tako urejeno... zelo urejeno...!«

»Saj ni treba, da bi moral biti človek kar umazanec, če je slikar,« pravi Peter in si misli: Da bi bila pravkar videla ta prah...! Na glas pa nadaljuje: »Ampak odložite vendar klobuk, prosim. In stopite semkaj!«

Pri tem pokaže na špansko steno, ki zakriva razkošno mizo.

»Kaj pa je tam?«

»Tam...? No najina južina na risalni deski.«

»Ah... ah...!« Zasmije se in oči se ji zasvetijo.

»Smem pogledati?«

On odmakne steno in miza se prikaže. Ona vzklikne:

»Ampak kaj je vendar vse to? Šampanje...! In gosja jetra...! Pa kruhki s kavijarjem...!«

»Da... pa ruska salata!«

»In sladoled... ah, dragi prijatelj... ah, dragi prijatelj... In jaz... sem se na-dejala... sem pričakovala... velik kos sira in škatlo sardin... Ampak vi nesrečnej, mar niste razumeli, da sem šampanjca in kavijarja sita do grla? Da je moj poklic, da moram vsak dan pri vsakem obedu jesti takele zmazke... da sem prišla semkaj, da bi se spočila, osvežila... Prišla sem semkaj, kakor bi bila prišla kot dekle, ko sem na umazanih divanih jedla kos gnjati in košček sira camemberta, kar s papirja... S prijateljem, ki sem ga imela rada, in to je bilo vse, kar sem hotela tod spet najti... vi mi pa ponujate šampanjca in sladoled...!«

»Ah... moj Bog... jaz sem pa mislil... prav res, milostljiva, saj jaz sicer tudi jem samo poceni sir in svinjino... saj spodaj je prodajalna, naj skočim iskat...?«

»Ne... prekasno, dragi prijatelj. Prekasno je. Bila sem bedasta... Na svidenje...!«

»Takó vendar ne boste kar odšli?«

Vendar, Ona odide. In Peter dobro vé, da je ne more zadržati. Razočarana je, zgubljena zanj. Odšla je. Ostal je sam s pojedino, ki ni nikomur več v korist in ki ga je toliko veljala. In zdaj nima niti več teka. — — —

Toda — saj zvoni. Je mar ona... mor-da se je skesala?

Suzeta je. Dolgočasna, utrujajoča, večna Suzeta. Z boječim smehljajem na ustnih in s šopkom cvetic in naročju vstopi. Ni časa, da bi kaj vprašal, jo grobo nahrulil. Ona zagleda mizo, smehlja ji za-mre, rože ji padejo na tla. In nato obvisi vsa v solzah smehljajoča se Petru okoli vratu.

»Ah, ljubček moj... ljubček moj, to-rej si se le spomnil na to... Si se spomnil, da je danes obletnica najine ljubezni... Dejala sem si: če jo je pozabil, potem me ne ljubi nič več! In že sem te hotela zapu-stiti, da veš... toda ti si mislil nanjo... in šampanjca in gosja jetra in sladoled... Saj to je blazno... ah, ljubček moj, če si zdaj v teh časih mogel toliko izdati, da proslaviš najino obletnico, potem me moraš res zelo rad imeti... Pa če še pogostejše rečeš: ne... zdaj te pa vsega natančno po-znam... ljubiš me... in pri tebi ostanem, ljubček moj, za vse življenje.«

pravice nakazovalec ne more prenesti na pomožne nakazovalce. Odobritev odloga ne ukinja obrestovanja terjatve (§ 224). Za spremembo pogodbenih ter-jatev glede zneska, rokov plačila ali obrestne mere, veljajo naredbe glave III. Neizterljive terjatve se odpisujejo; odpis pa še ne razrešava dolžnika ob-veznosti napram državi, če se kasneje ugotovi možnost plačila. Neizterljivost drž. terjatev se ugotavlja s sodnim ali z upravnim izvršnim postopkom. Na podlagi ugotovljene neizterljivosti izda fin. minister odlok o odpisu. Glede ne-izterljivosti in dvomljivih terjatev drž. pridobitnih podjetij veljajo naredbe glave IV. (§ 225).

O drž. obveznostih (dolgovih), ki niso knjižene kot zadolženja po bud-žetskih partijah in pozicijah, se vodijo tekoči računi (pasivni tekoči računi) z oznako zneska, roka dospelosti, ob-restne mere in danega zavarovanja (§ 226).

(Dalje prih.)

Naše mariborske zadruga

II.

Na 14. rednem občnem zboru Na-bavljalne zadruga drž. uslužbencev v Mariboru se je dne 14. aprila zbralo 609 članov v veliki dvorani Narodne-ga doma. Predsednik upravnega odbo-ra g. Anton Reher je prečital poročilo uprave. Proslavljal je v toplih besedah največjega zaščitnika zadrugištva, vi-teškega kralja Aleksandra I. Zedinite-lja, katerega spomin so počastili nav-zoči s klici »Slava« in enominutnim molkom. Kot viden izraz zahvale ne-umrlemu Zedinitelju je votirala zadru-ga 10.000 Din zbirk za postavitev spo-menika, dala svojim najrevnejšim čla-nom podpore v živilih in akademikom z dobrim učenim uspehom, sinovom na-ših revnih članov, podpore po 600 Din v gotovini.

V času od zadnjega občnega zbora je preminulo 42 članov, 11 članic in 26 zakonskih družic. Med temi je tudi ge-neral Maister, osvoboditelj Maribora, vnet zadrugar in stalen sotrudnik za-družnega koledarja. Zadrugarjev je bi-lo 1. januarja 1934. leta 3205, na novo jih je pristopilo 639, odpadlo pa zaradi smrti, preselitve itd. 118, tako da je bilo 31. decembra 1934. že vsega skupaj 3726 članov. To je izredno razveseljiv pojav širjenja zadrugne misli med jav-nimi nameščenci v Mariboru in okolici. Na blagajniškem skontu je zadruga vr-nila članom 940.557 Din in dotirala sklad za člane namene z 180.630 Din, torej skupno 1.121.187 Din. Noben po-slovni oddelek, od katerih ima vsak svoj ločen račun, ni zaključil pasivno; promet je narastel proti letu 1933. za 18%. Zadruga je prodala največ slede-čega blaga: 267 vagonov premoga, 92 vagonov drv, 91 vagonov moke, 25 va-gonov sladkorja, 6 masti, 7½ riža. — Blago so razvažali 4 lastni tovorni av-tomobili, mnogokrat pa je morala za-druga še najeti prevoznika.

Na posmrtninah je izplačala za-druga v 101 smrtnem primeru 53.661 Din, na račun prispevkov po 2 Din za vsak primer pa v 65 primerih 227.500 Din, skupaj tedaj 281.161 Din. Prvo iz-plačuje zadruga iz fonda za članeke namene vsem članom po višini nakupa, drugo pa le onim, ki se zavežejo pri-spevati za vsak smrtni primer 2 Din. Od ustanovitve tega sklada, t. j. od 1. aprila 1932 se je izplačalo že za 761.084 Din posmrtnin.

Ker so sedanjim poslovnim prostori postali že pretesni, je upravni odbor najel zgradbo Rotovski trg 6 na pod-lagi desetletne vknjižene pogodbe. V pritličju bo prodajalna specerije, por-celana in kuhinjske posode. V nadstro-pje sta se že preselili kreditna in stavb-na zadruga. V mesecu marcu je prevzela mariborska zadruga celjsko zadrugo. Dne 15. aprila je bila v Celju že otvor-jena v predelanih prostorih v Prešer-novi ulici prodajalna in restavracija. V restavracijski sobi so se zbrali od-borniki bivše celjske zadruga in ma-riborske zadruga in proslavili s primer-nimi govori ta važen dogodek.

Iz bilance vidimo, da je znašala 31. dec. 1934. vrednost premičnin 1.081.777 Din, nepremičnin 2.031.097 Din, vred-nost blaga vseh vrst 3.898.784 Din. Članski deleži so znašali 366.470 Din, rezervni sklad 2.869.166 Din, poslovni prihranek za leto 1934. znaša 775.800

Naš pravi domači izdelek!

Din. Od poslednjega pripade 40% re-zervnemu skladu, 45% pa skladu za članske namene.

Zadrugi revizor je pregledal delo-vanje zadruga od 1. jan. 1931 do 31. dec. 1933. V dopisu, ki ga je poslala Zveza, se ugotavlja, da od skupnih sredstev, s katerimi razpolaga zadruga in ki so znašala 7.930.000 Din, odpade na lastna sredstva 55%, kar je izredno lep uspeh. Blago nabavlja zadruga zelo smotrno in dobro. Sicer ima zadruga v zalogi ogromne količine blaga, toda iste jedva zadoščajo za tekoče potrebe. Revizijsko poročilo prizna, da je po-slovni odbor v nabavah zelo oprezen. Povprečna mesečna prodaja vsega bla-ga je znašala 1.642.000 Din, od tega odpade na kurivo 129.000 Din. Samo-proizvodnja kruha z električno pečjo se je povsem obnesla in je tudi renta-biliteta iste (5,3%) popolnoma zadovo-ljiva. Od vseh terjatev napram članom je dvomljivih komaj 1,2%. Režija zna-ša mesečno 5,1%, kar je primerno. De-lovanje uprave je pravilno in vse hvale vredno. Posebno pohvalo zasluži gla-som revizijskega poročila poslovni od-bor za svoje nesebično in res poštvo-valno delo. Glede opombe, naj zadruga ne sprejema članov železničarske za-druga, omeni predsednik, da zahteva odbor od vsakega železničarja izjavo, da ni član svoje zadruga. Le v treh pri-merih se je doslej ugotovilo dvočlan-stvo.

Pri volitvah sta bili predloženi dve listi: eno je predložil g. sodni svetnik Pečnik, drugo g. Smasek. Kandidatje prve liste so dobili 347 do 381, druge liste pa 161 do 178 glasov. Izvoljeni so bili tedaj vsi kandidati prve liste in sicer v upravo gg. Koudelka Ivan, okrajni tajnik v p., Laharnar Andrej, pregl. fin. kontr., Maherl Josip, poštni uradnik in Molan Ivo, žel. uradnik; v nadzorstvo Cotič Alojzij, davčni kon-trolor in Kaffou Emil, žel. uradnik.

Zadruga pravila so se izpremenila toliko, da je bilo povečano število čla-nov uprave od 12 na 13 in nadzorstva od 6 na 7. To novo mesto je po pra-vilih prihranjenemu enemu članu iz Ce-lja. Istotako bo po en namestnik upra-ve in nadzorstva iz Celja. Izvolitev se bo vršila po odobritvi sprememb pravil od sodišča na prihodnjem obč. zboru. Za enkrat je uprava imenovala enega zaupnika iz Celja. Pravilnik sklada za članeke namene je občni zbor spre-menil tako, da bodo dobivali zadrugarji pri smrti člana 25% (doslej 20%), pri smrti zakonskega druga 20% (15%) in pri smrti ostalih družinskih članov 15% (10%) povprečnega letnega naku-pa zadnjih osem let (doslej 6 let).

Pri posameznih predlogih pojasni g. predsednik, da ni mogoče točiti sa-mo štajerskih vin, ker zahtevajo člani tudi dalmatinska vina. Prireditelj za-družnega dne, ki je tako lepo uspeša, bo uprava imela v evidenci. Posameznih stroškov ni mogoče podrobno navesti v letnem računu, pač pa si jih lahko vsak član ogleda v pisarni. Radi popu-sta za zdravlje v lekarnah bo storil od-bor potrebne korake in skušal doseči kake ugodnosti za svoje člane. Nadalje se je sprejela resolucija, naj se pre-jemki drž. uslužbencev ne znižujejo več, ker so deloma že padli pod eksi-

stenčni minimum. K predlogu g. šol. upr. Hrena, naj bi zadrugi koledar prinašal več gradiva za gospodinjje in manj zgodovine, pripomni g. prof. Baš povsem pravilno, da so prišli naši zadržarji iz vseh strani v Maribor in da jih je treba seznaniti z zgodovino našega kraja.

H koncu naj še citiramo zadnji odstavek iz poročila uprave:

»Ugotovimo sledeče, da je posredniški stalež v borbi proti zadrugi uspel toliko, da so zadruga obremenjene z družbenim davkom, ki je v celoti neupravičen. To breme nas ne bo strlo, ker bomo gledali na to, da nam to breme omilijo, če že ne odpravijo. Da je davek neupravičen, rečemo iz razloga, ker v zadrugi ni profitarstva. Za-

druga ne prodaja blaga, ampak razdeljuje skupno nabavljeno blago med svoje člane. Razliko med kosmatim dohodkom in stroški povrača deloma svojim članom, ostanek pa vlaga v sklade, ki služijo za morebitne izgube v poslovanju ali v članske namene. — Uprava ne poudarja tega kot tožbo, še manj pa kot kako nevarnost za naš zadrugi pokret, ampak kot dokaz, da smo na pravi poti, in kot poziv članom, da v strnjjenih vrstah in z nabavljanjem vsega, kar nudi zadruga, ščitimo tudi v bodoče interese zadrugištva.

Nabavljati v zadrugi se pravi štediti. Vsak zadrugar mora biti prepričan, da se vsak dinar, potrošen izven zadruge, uporablja za boj proti zadrugištvu.

drp.

Vestnik

Državnim upokojemcem! Opozarjamo vse državne upokojemce in upokojenke, zlasti ljubljanske in okoliške, da je danes, v soboto ob polu 8. uri zvečer, občni zbor Društva drž. upokojemcev in upokojenk v Ljubljani. Občni zbor bo v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti št. 22/a. Na zborovanju bo društveni odbor polagal obračun o svojem poslovanju in poročal o važnih vprašanjih, ki se tičejo celokupnega stanja drž. upokojemcev. Opozarjamo, da je obljubil svojo udeležbo tudi ljubljanski narodni poslanec g. dr. Riko Fux.

Učitelja — narodna poslanca. Izmed petih osnovnošolskih učiteljev, ki so v naši banovini kandidirali na listi predsednika vlade g. Jevtića za poslance v parlament, sta bila dne 5. maja dva izvoljena. To sta šolski upravitelj v Prevaljah g. Karol Doberšek in učitelj v Trbovljah g. Rudolf Pleskovič. Tako imamo v naši banovini med narodnimi poslanci tudi dva člana uradniškega stanu, kar je zlasti za naše učiteljsko važen dogodek.

Za poletje

1935

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

V KRASNI IZBERI!

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

Postno-telegrafski uslužbenci pri ministru ing. Vujiću. Gospod prometni minister ing. Vujić je v nedeljo, 28. aprila t. l. sprejel tudi delegacijo Zdrženja p. t. t. uslužbencev dravske sekcije v Ljubljani. Ob tej priliki mu je delegacija izročila dve spomenici. V prvi je opisan položaj uradniških zvaničnikov in služiteljev, ki imajo kvalifikacijo za uradnike po § 451. V drugi spomenici je opisano pomanjkanje osebja pri poštah ljubljanske direkcije, da je osebje prekomerno zaposleno. G. minister je pazljivo zasledoval vse, kar je predsednik dravske sekcije govoril, nakar je obrazložil momente, ki zaradi njih še ni mogel izvesti nameravane reorganizacije celokupne poštne-prometne službe. Obljubil je, da bo v prihodnjih mesecih tudi poštne službi posvetil več pažnje, kar bo koristilo splošnosti in ptt. osebju. — (»Jugosl. pošta«.)

Pojem »stroke« v državni službi. Kakor v našem sedanjem uradniškem zakonu iz leta 1931., tako tudi v danes veljavnem zakonu o državnem prometnem osebju iz istega leta, ni nikjer točno in jasno izrečeno, kaj je razumeti pod pojmom »stroke«. Po uradniškem zakonu (§ 14., odst. 2) sestavljajo stroko vsa zvanja, ki so na podlagi iste izobrazbe določena za upravljanje istih ali bistveno istih poslov, neglede na resort. V istih strokah je tudi državni strokovni izpit isti. Za prometni resort se smatra, da se pojem »stroke« krije s pojmom »zvanja« in na ti podlagi je prometni minister izdal za svoje področje naslednje pojasnilo: »Stroko v smislu zak. o drž. prom. osebju tvorijo vsa zvanja, ki so na podlagi enake izobrazbe določena za upravljanje istih poslov in za katera so predpisani isti strokovni izpiti.« Glavna kontrola je na svoji splošni seji dne 27. marca 1935., števil. 78.944/34 vzela to pojasnilo brez pripombe na znanje.

Nova ocenitev železničarskih stanovanj. Z dnem 1. maja je stopila v veljavo nova uredba o določitvi najemnin za stanovanja železniških uslužbencev v drž. poslopih. Višina najemnine se računa po sobnih enotah tako, da se soba, ki je večja od 16 m² računa kot enota, manjše sobe pa kot polovica enote. Kuhinje in kopalnice štejejo kot polovice neglede na velikost, vsi ostali prostori kakor prednje sobe, shrambe, kleti, podstrešja itd. se pa sploh ne računajo kot sobne enote. — Stanovanja se po kakovosti razdele v tri kategorije, to pa po načinu gradnje dotičnega poslopja, udobnosti in izdelavi stanovanja. — Najemnine se tudi določa po draginskih raz-

redih, in sicer tako, da znaša na mesec po razredih v I. kategoriji najemnine za sobno ednico, 100, 90, 70 Din; v II. kategoriji: 80, 70, 50 Din; v III. kategoriji pa: 60, 50 in 30 Din. — Vsi uslužbenci s proge plačajo samo polovico navedenih najemnin, čuvaji in podobni, katerim služi stanovanje hkrati kot službeni prostor, pa plačajo samo 10% spredaj navedenih najemnin.

Iz poštne statistike. V letu 1933. je bilo po uradni statistiki vsega skupaj 14.296 poštinih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev. Od teh je bilo 69% moških, ženskih uslužbencev pa 31%. Uradnikov je bilo od celotnega števila 34%, pripravnikov 4%, zvaničnikov 17%, služiteljev 18%, dnevničarjev 5%, pogodbenih poštarjev 11%, dninarjev 2%, pomožnih uslužbencev pogodbenih poštarjev pa 9%. V teku leta 1933. je bilo na novo nastavljenih 343 novih uslužbencev, upokojenih je bilo 157, odpuščenih 66, 26 uslužbenec je bil pa dovoljen izstop iz službe. — V istem letu je bilo od celotnega poštne osebja bolnih 44,57%. Skupaj je znašalo število dni bolezenske odsotnosti 143.855. Umrlo je 76 uslužbencev, od teh 60% za jetiko.

Iz organizacij

Zagrebska organizacija javnih uslužbencev. Konec marca je imela »Potporna zadruga javnih namještenika i umirovljenika« v Zagrebu svoj občni zbor. Predsedoval mu je društveni predsednik dr. Viktor Benković. Navedena Potporna zadruga je prav za prav nadaljevanje nekdanjega zagrebskega »Saveza javnih namještenika i umirovljenika«, ki se je moral radi znanih določb uradniškega zakona raziti. Tako šteje v bistvu sedanja organizacija že 17 let odkar posluje. Čeprav je morala izločiti iz svojega programa v smislu § 76. u. z. vsako strokovno stanovsko delovanje in se omejiti izključno na dobrodelno udejstvovanje, je vendar mogla obdržati v svoji organizaciji vse stroke javnih namještencev neglede na službeno pango in čin. S tem je ostala na stališču načel, prejetih na ustanovnem občnem zboru leta 1919. V minulih letih je organizacija morala likvidirati bivši »Savez javnih namještenika« in izvesti preobnovo vsega osnovanja, kar se je s pomočjo članstva končno posrečilo. Tako je za ves ta čas redno izplačala vse posmrtno podpore in jih še celo zvišala. — Na članarini je organizacija lani prejela vsega skupaj nad 160.000 Din. Število članov ob koncu leta 1934. je znašalo 1956, potem ko so bili črtani vsi člani, ki niso redno plačevali članarine. Dejansko vrši svoje obveznosti redno približno 1700 članov, medtem ko ostali zaostajajo s članarino. Denarni promet je izkazal za minulo leto nad 9000 Din čistega prebitka. Izdajanje lista »Naš Glas« je veljalo nad 63.000 Din, tako da je bil list, ker je dohodek dosegel samo 57.000 Din, za 6000 Din na leto pasiven. V splošnem se je poslovanje izboljšalo in so se izdatki znižali do skrajnosti. Zborovanje je tudi sprejelo važne sklepe glede povišanja posmrtnih podpor in ustanovitve bolniške blagajne. O tem bomo pa še več poročali.

Iz železničarske organizacije. Glasilo UJNZB opozarja članstvo, da je višji tajnik prometnega ministristva dr. Dušan Mišić izdal ob začetku aprila neko brošuro pod naslovom »Odgovor dr. Dušana Mišića na akt o njegovom isključenju iz članstva UJNZB itd.« V ti brošuri pisec napada delovanje organizacije in njeno vrhovno vodstvo, ne da bi ugotovil kakršnakoli dejstva. Te napade centralno vodstvo organizacije — kakor objavlja »Glasnik železničara i

brodara« — z indignacijo odbija kot neresnična podtikanja. Navedeni list hkrati prekinja z listom »Železnički venac«, katerega ureja dr. Dušan Mišić, vsako zvezo. O brošuri bo pa vrhovno vodstvo organizacije še sklepalo, hkrati je pa obvestilo o nji prometnega ministra, ker je pisec uslužbenec tega ministristva.

Zadružne vesti

Naše zadrugištvo v Novem mestu. Prejeli smo sledeče poročilo: Stavbna in kreditna zadruga javnih namještencev in upokojemcev v Novem mestu je imela svoj letni občni zbor dne 11. maja t. l. Iz poročila upravnega in nadzornega odbora je razvidno, da je zadruga, ustanovljena l. 1927., prav lepo delovala in še deluje kljub gospodarski krizi. Dosegla je svoj namen in odpravila stanovanjsko krizo, mnogi člani pa so prišli potom nje do lastnih domov z obsežnimi vrtovi. Zanimivo je bilo tudi poročilo, ki je vsebovalo statistiko zadrugnega poslovanja od ustanovitve. Udeležba je bila nad vse pričakovanje lepa, kar kaže, da se zadrugi člani živo zanimajo za zadrugo poslovanje in se zavedajo svojih zadrugnih dolžnosti. V znak vsega zaupanja je bil stari upravni in nadzorni odbor ponovno izvoljen. Zaradi gospodarske krize ni v zadrugi onega delovanja, kakor bi bilo želeti, vendar upajo člani na boljše čase in takrat bo stavbena zadruga zopet stopila na plan. Vsem omahljivcem in črnogledom pa bodi naša zadruga vzgled, da je le v zadrugištvu moč. — L. K.

Ceneno bivanje v Beogradu

Zveza nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu je sklenila, da vsem tistim drž. uslužbencom, članom naših zadrug, pa tudi uslužbencom teh zadrug, ki doslej še niso mogli obiskati in si ogledati prestolnice, omogoči za skrajno znižano ceno obisk Beograda. V juliju in avgustu t. l. bo navedena Zveza v svojem zadrugnem prenočišču in menzi znižala cene za vse tiste, ki hočejo v Beogradu preživeti deset (10) dni. S tem jim bo omogočeno, da si ogledajo Beograd, pa tudi delovanje Zveze in njenih ustanov.

Vsi taki člani bodo dobili v zvezinem prenočišču stanovanje, v menzi pa zajtrk, kosilo in večerjo za izjemno znižano ceno 300 Din za 10 dni. Na dan bo torej veljalo prenočišče s popolno, izdatno in tečno hrano komaj 30 Din za osebo. Za otroke izpod 8 let starosti se ne plača nič.

Jasno je, da po tako izjemno ugodnih cenah ni mogoče v Beogradu najti prav nikjer popolne oskrbe v takšni kakovosti. Ker je pa prenočišče Zveze stalno zasedeno, je treba, da se vsi tisti, ki hočejo izkoristiti navedeno ugodnost, sporoče Zvezi vsaj teden dni prej svoj prihod, da se jim bo moglo rezervirati prenočišče. To je potrebno zato, da bo za vse dovolj prostora.

Teh ugodnosti se more poslužiti vsak zadrugar, član katerekoli zadruge drž. uslužbencev v naši državi. Prinesti pa mora s seboj legitimacijo svoje zadruge, da je njen član in da prihaja v Beograd z namenom, da se okoristi z navedenimi ugodnostmi. Kdor se bo hotel poslužiti tega izrednega znižanja, mora plačati v naprej znesek 300 Din za vseh 10 dni, katere namerava preživeti v Beogradu.

Priporočamo vsem zadrugarjem, ki še niso obiskali prestolnice, da se poslužijo te velike ugodnosti, ki jim bo omogočila ceneno bivanje v Beogradu.

KNJIGARNA

Ljubljana

Franciškanska 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor

Tyrševa ulica 44

Telefon št. 2628

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Manufakturna trgovina

LABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže speceritsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri trdki Teokarović.

Širite zadrugo misel med svojimi tovariši!